

Predstavitev projekta Ozelenjevanje občinskega proračuna

O projektu

Umanotera v letih 2016 in 2017 izvaja projekt *Ozelenjevanje občinskega proračuna*. Namen projekta je opolnomočiti lokalne skupnosti za prispevanje k prehodu v zeleno, z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo in trajnostno družbo z zeleno reformo občinskih proračunov. S promocijo njenih gospodarskih, okoljskih in socialnih učinkov ter sodelovanjem s pristojnimi državnimi organi in deležniki bo projekt tlakoval pot tudi za hitrejše napredovanje zelene proračunske reforme na državni ravni ter s tem za trajnostne strukturne reforme, ki bodo prispevale k celoviti in trajni blaginji za vse.

Potreba po trajnostnih strukturnih reformah za izhod iz krize

Netrajnostni način proizvodnje in potrošnje dobrin v svetu, za katerega sta značilna hitro usihanje naravnih virov in rastoča onesnaženost, postaja nevzdržen. Podnebne spremembe, upadanje biotske raznovrstnosti, degradacija habitatov ter pohajanje zalog surovin in fosilnih energentov od držav zahtevajo sprejetje učinkovitih ukrepov. V strokovnih krogih obstaja soglasje, da je uporaba ekonomskih oz. tržnih instrumentov v okoljski politiki nujna in tudi najbolj učinkovita, saj delujejo neposredno. Konsolidacijski ukrepi, ki so bili do zdaj sprejeti v Sloveniji, so bili večinoma varčevalne narave in ne vključujejo vizije za prihodnji trajnostni razvoj. Zelena¹ proračunska reforma pa bi lahko ob konsolidaciji javnih financ spodbudila razvoj bolj učinkovitega in okolju prijaznega ter s tem bolj konkurenčnega gospodarstva, izhod iz visoke brezposelnosti in večjo blaginjo za vse. Namesto varčevalnih rezov na področju zdravstva, izobraževanja, sociale in kulture so za ljudi in državo boljši: postopna odprava okolju škodljivih subvencij, reforma okoljskih davkov in vlaganje proračunskih sredstev v učinkovitejšo in trajnostno infrastrukturo in tehnologije. Potrebujemo reforme, ki bodo hkrati naslavljalne fiskalne in okoljske probleme ter strukturne probleme slovenskega gospodarstva (med njimi je energetska in snovna intenzivnost industrije) ter vključevale vizijo za trajnostni razvoj.

Zelena proračunska reforma – sinergijsko gonilo prehoda v zeleno gospodarstvo in trajnostno družbo

Zelena proračunska reforma (ZPR) lahko opredelimo kot reformo, ki obsega prilagoditev vseh javnofinančnih postavk, bodisi na prihodkovni ali odhodkovni strani, z upoštevanjem merila trajnostnosti. Zajema spodbude za zelene investicije in zeleno javno naročanje, reformo davčnega sistema - preusmeritev obdavčenja iz dobrega (delo) na slabo (poraba virov in emisije) ter dvig okoljskih dajatev – in odpravo okolju škodljivih subvencij.

ZPR lahko pripomore k uravnoteženju javnih financ in vladi omogoči, da proračun usmeri na druga področja ali zmanjša zadolženost; spodbudi učinkovitejšo rabo virov in gospodarstvu ter posameznikom pošlje korektne tržne signale; zmanjša (kolateralne) negativne učinke – npr. na zdravje in okolje; poveča konkurenčnost gospodarstva; spodbudi inovativnost in prehod na zeleno, krožno gospodarstvo; poveča zaposlenost; krepi dobro upravljanje, skladnost politik in delovanje v javnem interesu. V fiskalni politiki se odraža dejanska vsebinska usmeritev vladajoče politike. Zelena reforma proračuna je horizontalni ukrep, ki prinaša najbolj celovito rešitev za netrajnostne vzorce v družbi in podpira celovito usmeritev v zeleno, z viri gospodarno in konkurenčno nizkoogljično gospodarstvo in trajnostno družbo.

¹ »Zeleno« v tem kontekstu pomeni (1) okolju manj škodljivo (glede emisij v vodo, zrak in tla, odpadkov, škodljivih vplivov na biotsko in habitatno raznovrstnost) in (2) z manj izčrpavanja naravnih virov (surovin, energentov, vode, rodovitne prsti ipd.), poleg tega pa tudi (3) socialno pravično.

Projektne aktivnosti

- **Kampanja na nacionalni ravni za promocijo koncepta**, ki vključuje analizo koncepta in predstavitev dobrih praks ozelenjevanja občinskega proračuna, analizo generičnega proračuna slovenske občine, delo s pristojnimi državnimi organi in deležniki za vzpostavitev podpornega sistema na nacionalni ravni za ozelenjevanje državnega in občinskih proračunov, izvedbo nacionalnega posveta ter promocijo koncepta ozelenjevanja občinskega proračuna.
- **Pilotni projekt "Ozelenjevanje občinskega proračuna"**, ki vključuje sodelovanje v procesu nastajanja vizije in strategije razvoja Občine Ajdovščina, oblikovanje predlogov ozelenitve občinskega proračuna, pripravo argumentacije za deležnike v lokalni skupnosti, usposabljanje občinskih uradnikov in svetnikov, izbor rešitev in sodelovanje v procesu priprave (rebalansa) proračuna 2017, podporo ekipi na občini pri izvajanju aktivnosti ter predstavitev izbranih rešitev za javnost.
- **Priročnik in priporočila ter diseminacija**. Ta sklop zajema pripravo priročnika za ozelenjevanje občinskega proračuna, promocijo priročnika in razvitih rešitev ter pripravo priporočil za izboljšanje predpisov v podporo ozelenjevanja občinskega proračuna in odstranitev ovir, ki niso v pristojnosti občine.

Trajanje: Projekt traja od 1. septembra 2016 do 31. oktobra 2017.

Več informacij: Gaja Breclj, vodja projekta, gaja@umanotera.org, www.umanotera.org.

Projekt Ozelenjevanje občinskega proračuna izvaja Umanotera, Slovenska fundacija za trajnostni razvoj, sofinancira ga Ministrstvo za okolje in prostor. Vsebine, objavljene v zvezi s projektom, ne predstavljajo uradnega stališča Vlade RS.

